

Enighedspapir om folkeoplysningsloven

10. maj 2016

Regeringen og Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Liberal Alliance, Socialistisk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti ser folkeoplysningsloven som et vigtigt instrument til at understøtte det danske samfunds grundelementer så som demokratiforståelse og aktivt medborgerskab, hvor den enkelte føler sig forpligtet over for andre borgere og fællesskabet samt forholder sig aktivt til andre mennesker.

Aftaleparterne ønsker ikke at forhindre foreningsdannelse, men finder det afgørende, at der ikke ydes offentlig støtte til foreninger, hvis formål og adfærd modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Det er i overensstemmelse med de værdier, som var centrale ved ændringen af friskoleloven i 2005.

Aftaleparterne er samtidig enige om, at der er et behov for at styrke kommunernes tilsyn med foreninger, der modtager støtte efter folkeoplysningsloven.

Aftaleparterne er på baggrund af ovenstående enige om at foretage følgende ændringer i folkeoplysningsloven:

- Tilskudskravene til foreninger, der tilbyder folkeoplysende aktiviteter, strammes op, så foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder og underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder religionsfrihed, ytringsfrihed, forbud mod diskrimination, foreningsfrihed og forsamlingsfrihed, ikke kan modtage tilskud eller få stillet lokaler til rådighed efter loven. Det forhold, at en forening arrangerer et debatarrangement, hvor der udveksles synspunkter, herunder yderligtgående synspunkter, indebærer ikke i sig selv, at foreningens formål og adfærd modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder. Kommunerne kan genoptage tilskudsudbetalingen/genoverveje anvisning af lokaler, hvis en forening har taget relevante skridt til at modvirke en adfærd, der er omfattet af den foreslåede opstramning af tilskudskravene.
- Forbuddet mod at give tilskud til gudsdyrkelse eller kirkelige handlinger, der i dag følger af en bekendtgørelse udstedt medfør af folkeoplysningsloven, indføres i loven.
- Det indskræpes i loven, at kommunerne har pligt til at føre tilsyn med, at foreninger, der modtager støtte efter folkeoplysningsloven, overholder lovens krav, og at kommunerne – bortset fra forhold, som ikke kan bebrejdes foreningen – skal kræve tilskud tilbagebetalt og standse fremadrettet tilskud og støtte til en forening, hvis der i foreningens regi er aktiviteter, som modarbejder eller underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder.

- Kommunen skal årligt overveje foreningernes tilskud ud fra en risikobaseret tilgang baseret på stikprøver. Hvis kommunen vurderer, at der er risiko for, at foreningen overtræder lovens bestemmelser, skal kommunen udføre et egentligt tilsyn.
- Der indføres et krav om, at kommunerne skal offentliggøre lister over, hvilke foreninger, der er blevet tildelt støtte henholdsvis har fået afslag på støtte efter loven, og at kommunerne skal offentliggøre de regnskaber, som de folkeoplysende foreninger allerede efter de nugældende regler skal indsende til kommunen.
- De nye tilsynsregler vil blive evalueret senest 2 år efter deres ikrafttrædelse.

Aftaleparterne er i tillæg hertil enige om i folkeoplysningsloven at lave en opstramning af kommunernes mulighed for at yde tilskud og udleje/udlåne lokaler efter kommunalfuldmagtsreglerne. Der vil således ikke - heller ikke via mellemænd - kunne gives tilskud eller ske udlejning/udlån af lokaler til foreninger, hvis formål eller adfærd modarbejder og underminerer demokrati og grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder religionsfrihed, ytringsfrihed, forbud mod diskrimination, foreningsfrihed og forsamlingsfrihed.

Aftaleparterne er enige om, at regeringen frem mod sommerferien udarbejder et udkast til lovforslag om ovennævnte ændringer af folkeoplysningsloven, hvori de omhandlede krav til folkeoplysende foreninger, kommunernes tilsyn mv. vil blive nærmere fastlagt. Udkastet til lovforslag vil blive forelagt partierne bag dette enighedspapir [forud for udsendelse i høring]. Et lovforslag forventes fremsat i Folketinget i oktober 2016.